

מה עורר את יעקב לברוח

בתום עשרים שנות עבודה מסורה ונאמנה בצאנו של לבן שומע יעקב את דברי בניו של לבן, שאומרים: "לִקַּח יַעֲקֹב אֶת כָּל אֲשֶׁר לְאֶבְיָנוּ וּמֵאֲשֶׁר לְאֶבְיָנוּ עָשָׂה אֶת כָּל הַכָּבֵד הַזֶּה" (לא, א).

וַיִּשְׁמַע אֶת דְּבָרֵי בְנֵי לָבָן

בתחילה הם לא דיברו על הרכוש, אלא רק על התחבולות וענייני הרמאות שאביהם היה בקי בהם ובשמותיהם, יותר מכל אחד אחר בעולם. בני לבן התרעמו על יעקב שלטענתם למד מלבן אביהם את כל "אומנות הרמאות", עד שאפילו לבן לא היה יכול לעמוד בפניו, ועל כן אמרו 'לִקַּח יַעֲקֹב אֶת כָּל אֲשֶׁר לְאֶבְיָנוּ', את כל רמאותו לקח ממנו. וכנגד הרכוש אמרו ומאשר לאבינו עשה את כל הכבוד הזה.

הם ידעו היטב שאביהם החליף את משכורתו של יעקב פעמים רבות, והבינו שיעקב נאלץ לפעול ב"תחבולות", כדי למזער את נזקיו ולהשיב לעצמו את ההפסדים שנגרמו לו כתוצאה מהתנהלות לבן, **אולם לדעתם בעקבות מעשיו של יעקב הוא התעשר מעל ומעבר להשבת הפסדיו.**

בני לבן קבלו על שני דברים: א. שלקח 'אֶת כָּל אֲשֶׁר לְאֶבְיָנוּ', שגזל גם את החלק של לבן, ומכר בגניבה גם מהצאן שאינם נקודים וטלואים. ב. 'וּמֵאֲשֶׁר לְאֶבְיָנוּ עָשָׂה אֶת כָּל הַכָּבֵד הַזֶּה', אמרו שהגזילה מצטרפת לסכום גדול, כי מאשר לאבינו עשה את כל הכבוד הזה, שקנה עבדים ושפחות, שהחליף מהחלק הבלתי נקודים של לבן, בעד שזה כסף.

המסקנה - בריחה

במקביל לדברי בני לבן, "וַיִּרְא יַעֲקֹב אֶת פְּנֵי לָבָן וְהִנֵּה אֵינָנו עֹמֵד כְּתָמוּל שְׁלֹשִׁים". יעקב ראה את פניו של לבן זועפים, ועל פי מבט פניו, הבין שיחסיו עם לבן אינם כבעבר. בתחילה, כששמע יעקב את דברי בני לבן, לא הסתמך עליהם יעקב. הוא תלה שיתכן שהם דיברו על דעת עצמם, ולא על דעת אביהם. באותה תקופה חשב יעקב לפנות ללבן ולהגיד לו שרוצה "להתפטר" מעבודתו, שהרי לא היה מחוייב לשבת אצלו ולעבדו לאורך שנים רבות. אך משראה את פני לבן, שאיננו אתו כבעבר, הגיע למסקנה שאכן לבן כועס עליו. הוא נמלך בדעתו והחליט לברוח ממנו, מחשש שעל בסיס הלשון הרע שהעלילו עליו בני לבן, עלול לבן לגזול את בנותיו ואת כל אשר לו. במקביל התגלה אליו הקב"ה ואמר לו: 'שׁוּב אֶל אֶרֶץ אֲבוֹתֶיךָ וְלִמְוֹלָדֶתְךָ וְאֶהְיֶה עִמָּךְ'. בכך נתן לו הקב"ה סימן שישמש את בניו. כשירצה הקב"ה בעתיד שישובו לגבולם,

יתן בלב הגויים להרע ולהציק לעם ישראל בגלותם. והיהודי ישמע את קולו של הקב"ה שיקרא לו: 'שוב אל ארץ אבותיך'.

לסיכום, את יעקב עוררו שלושה דברים לצאת מחרן ולשוב אל ארץ מולדתו: א. 'וישמע את דברי בני לָבֶן לְאִמֹר לָקַח יַעֲקֹב אֶת כָּל אֲשֶׁר לְאָבִינוּ, מִשְׂרָאוֹ שֶׁהִתְרַבָּה צֶאֱנוֹ שֶׁל יַעֲקֹב, וְגַם קִנָּה עֲבָדִים וּשְׁפָחוֹת וּגְמִלִים וְחִמּוּרִים בְּתִמּוּרָה לְצֶאֱנוֹ. (יעקב עשה זאת, כדי להקטין את צאנו, שלא ייראה שהתעשר מיד). ב. 'וַיֵּרָא יַעֲקֹב אֶת פְּנֵי לָבֶן וְהִנֵּה אֵינָנו עֲמֹ כְּתִמּוֹל שְׁלֹשׁוֹם', שראה את פני לבן הזועפים, והרגיש ברוע לבבו, וחש את השנאה של לבן כלפיו ובנוסף הבין שבני לבן מקנאים בו. ג. הנבואה, שהתגלה הקב"ה אל יעקב ואמר לו: 'שוב אל ארץ אבותיך ולמולדתך וְאֶהְיֶה עִמָּךְ'.

הכתב: הרב חגי ולוסקי – מרצה ומחבר סדרת הספרים 'תורתך שאלתי' על התורה, רב המכר 'כי ישאלך' – על הגדה של פסח, 'מה שאלתך' – על מגילת אסתר. **לתגובות** – office@shaalti.co.il

רוצה להיערך לשבת עם רעיונות ודברי תורה לפרשת ויצא?

היכנסו לקישור <https://did.li/UsLgT>

לקבלת "טעימה" מהספר 'תורתך שאלתי'

לקט שאלות ותשובות לפרשת ויצא, בקישור

<https://did.li/XLFx5>

מעוניינים לשדרג את שולחן שבת?

עלון חויה בשולחן שבת - לפרשת ויצא תשפ"ו, בקישור

<https://shaalti.co.il/?p=16012>

רוצים דברי תורה ערוכים לסעודת שבת?

בגליון 'תורתך שאלתי' לפרשת ויצא תמצאו, בקישור

<https://shaalti.co.il/?p=16023>

